LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY" GINČO NAGRINĖJIMO

2026-07-30 Nr. 429-259
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company", veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudimo sutarties sąlygų, reglamentuojančių draudimo rizikos „Elektros įtampos svyravimai" draudimo apsaugos apimtį. Dėl elektros įtampos svyravimų sugedus dujiniam šildymo katilui (toliau – šildymo katilas) nutrūko apdrausto pastato šildymas, užšalo šildymo sistema ir buvo sugadinti radiatoriai, vamzdynas bei kitos šildymo sistemos dalys. Draudikui žalą šildymo katilui pripažinus draudžiamuoju įvykiu ir atsisakius atlyginti nuostolius, atsiradusius užšalus šildymo sistemos dalims, nustatyta, kad radiatorių, vamzdyno ir kitų šildymo sistemos dalių pažeidimai atsirado dėl šalčio poveikio ir šildymo sistemos užšalimo, o ne dėl tiesioginio elektros įtampos svyravimo poveikio, todėl minėta žala neatitinka nei vieno taikomose draudimo taisyklėse[2] *(toliau – Taisyklės) įtvirtinto draudžiamojo įvykio sąlygos ir atitinka nedraudžiamojo įvykio sąlygą.*

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

2025 m. rugsėjo 27 d. – 2026 m. rugsėjo 26 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu draudimo variantu „Apsauga plius" buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini)

Pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą, kad dėl staigaus elektros įtampos svyravimo sugedo namo šildymo katilas (toliau – Įvykis). Dėl Įvykio nutrūko pastato šildymas, užšalo šildymo sistema ir buvo sugadinti radiatoriai, vamzdynas bei kitos šildymo sistemos dalys.

Draudikas šildymo katilo gedimą pripažino draudžiamuoju įvykiu ir apskaičiavo pareiškėjui mokėtinos draudimo išmokos dydį.[3] Draudikas pareiškėją informavo, kad neatlygins dėl Įvykio radiatoriams, vamzdynui bei kitoms šildymo sistemos dalims padarytos žalos, kadangi pažeidimai atsirado dėl šalčio poveikio.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Žalą radiatoriams, vamzdynui bei kitoms šildymo sistemos dalims pripažinti draudžiamuoju įvykiu ir atlyginti su šiais pažeidimais atsiradusius nuostolius.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

---

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] Gyventojų Turto draudimo taisyklės Nr. 0801.N1, galiojančios nuo 2024 m. rugsėjo 10 d.

[3] Nuostolio suma – 1 250 Eur, pritaikyta 490 Eur nusidėvėjimo suma bei 140 Eur išskaita. Galutinė mokėtina suma - 650 Eur.

Pareiškėjo teigimu, radiatorių, vamzdyno ir kitų šildymo sistemos dalių pažeidimai buvo tiesioginė bei numatoma šildymo katilo gedimo ir nutrūkusio šildymo pasekmė, o ne savarankiškas įvykis. Be to, Taisyklėse nėra aiškiai nustatyta, kad neatlyginami tokie pasekminiai nuostoliai, todėl neaiškios sutarties sąlygos turėtų būti aiškinamos vartotojo naudai.

Draudikas nurodė, kad pareiškėjas buvo pasirinkęs draudimo variantą „Apsauga Plius", todėl draudimo apsauga taikoma tik sutartyje aiškiai nurodytoms rizikoms. Draudikas draudžiamuoju įvykiu pripažino šildymo katilo gedimą dėl elektros įtampos svyravimų, tačiau pažymėjo, kad šildymo sistemos užšalimas nėra tiesioginis elektros įtampos svyravimo padarinys ir nepatenka į Taisyklėse apibrėžtos draudimo rizikos apimtį.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42^1 straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina įvertinti, ***ar draudikas pagrįstai atsisakė žalą radiatoriams, vamzdynui bei kitoms šildymo sistemos dalims pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu.***

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio 1 dalimi, draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu ir nedraudžiamojo įvykio sąlygų nebuvimu.[4]

Draudimo sutartis buvo sudaryta, pasirenkant „Apsauga Plius" draudimo variantą,

Taisyklių specialiųjų sąlygų 5.3. papunktyje yra numatyta, kad, apdraudus turtą „Apsauga plius" draudimo variantu, nedraudžiamaisiais įvykiais laikomi bet kokie įvykiai, kurie neaprašyti kaip draudžiamieji (draudžiamieji įvykiai aprašyti Taisyklių specialiųjų sąlygų 4 skyriuje).

Draudimo sutartimi apdraustos draudimo rizikos „Elektros įtampos svyravimai" draudžiamojo įvykio sąlygos įtvirtintos Taisyklių specialiųjų sąlygų 4.8 papunktyje.[5] Sutiktina su draudiko argumentu, kad minėta draudimo rizika yra siejama su sugadinto elektros įrenginio draudimo apsauga, o ne su visų galimų vėlesnių tokio gedimo padarinių atlyginimu. Draudikas,

[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-257/2009; 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3- 215/2013.

[5] Draudimas apima apdraustų elektros prietaisų ir įrenginių gedimus dėl staigaus ir netikėto tiekiamos elektros įtampos svyravimo, viršįtampių ir netiesioginio žaibo poveikio apdraustiems elektros prietaisams ir įrenginiams. Nuostoliai dėl viršįtampių atlyginami tik tada, jei faktą patvirtina elektros energijos tiekėjas arba jei jie yra akivaizdžiai matomi, t.y. perdegė, suskilo saugikliai ir/ar kitos detalės, kurios buvo paveiktos ugnies, karščio, dėl ko pasikeitė forma, spalva, matomi apanglėjimai, ištekėjimai, suodžiai, išsilydimas ir viršįtampio faktą patvirtina kompetentinga remonto įmonė. Nuostoliai atlyginami tik tiems Kilnojamo ir Nekilnojamo turto įrenginiams, kurie įvykio dieną yra ne senesni nei 7 metų.

vadovaudamasis būtent šia Taisyklių nuostata, šildymo katilo gedimą pripažino draudžiamuoju įvykiu.

Pažymėtina, kad nors Taisyklių 4.2 – 4.3 papunkčiuose yra nustatytos vandens ir gamtinių jėgų rizikos, kurių sukelti įvykiai pripažįstami draudžiamaisiais, tačiau šiose nuostatose nėra numatyta, kad šalčio poveikis ar dėl vandens užšalimo atsiradę padariniai būtų laikomi draudžiamuoju įvykiu.

Draudikas sprendimą žalą radiatoriams, vamzdynui bei kitoms šildymo sistemos dalims pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu grindžia, be kita ko, 2026 m. vasario 16 d. Šildymo įrangos defektiniu aktu (toliau – defektinis aktas). Defektiniame akte užfiksuota Įvykio priežastis – elektros įtampos šuolis. Defektiniame akte taip pat nurodyta: „Objekte taip pat šalčio dėka nepataisomai sugadinta šildymo ir vandentiekio sistema".

Taigi, radiatorių, vamzdyno ir kitų šildymo sistemos dalių pažeidimai atsirado ne dėl elektros įtampos svyravimo ar viršįtampių poveikio šiems objektams, bet dėl po to įvykusio šildymo sistemos užšalimo. Todėl sutiktina su draudiko argumentu, kad tokia žala pagal savo pobūdį nėra laikytina apdraustų elektros prietaisų ar įrenginių gedimu Taisyklių 4.8 papunkčio prasme. Pažymėtina, kad ir pats pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką neginčijo aplinkybės, kad šildymo sistemos dalių pažeidimai atsirado užšalus šildymo sistemai.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad minėta žala atsirado dėl priežasties, kuri neatitinka nei vieno Taisyklių specialiųjų sąlygų 4 skyriuje įtvirtinto draudžiamojo įvykio sąlygos ir atitinka Taisyklių specialiųjų sąlygų 5.3. papunktyje įtvirtintą nedraudžiamojo įvykio sąlygą.

Išvada

Draudikas pagrįstai atsisakė kompensuoti radiatoriams, vamzdynui bei kitoms šildymo sistemos dalims atsiradusią žalą, todėl pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.[6]

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo" 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.